

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของ

พนักงานโรงงานเซรามิกแห่งหนึ่ง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Factors associated with Safety Behavior of Ceramic Factory Workers in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

มนัสวี ทองสูงคลี

Manasawee Thongsringklee

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ทหาร ศูนย์อำนวยการแพทย์พระมงกุฎเกล้า กรมแพทย์ทหารบก

*ผู้เขียนหลัก (Corresponding Author) E-mail: juomaruko@hotmail.com

Received: December 27,2022

Revised: December 28,2022

Accepted: December 29,2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโรงงานเซรามิกแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในพนักงานโรงงานเซรามิกแห่งหนึ่ง จำนวน 35 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบไคสแควร์นำมาใช้ในการศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ผลการศึกษา พบว่าประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.4 มีอายุเฉลี่ย 36.31 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.24) พนักงานส่วนใหญ่ มีทัศนคติด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 48.6 มีความรู้ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 65.7 และมีพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.4 ผลจากการศึกษาพบว่าทัศนคติด้านความปลอดภัยและความรู้ด้านความปลอดภัยมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ P-value เท่ากับ 0.026 และ 0.000 ตามลำดับ

คำสำคัญ: พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน พนักงาน โรงงานเซรามิก

Abstract

The purpose of this research was to study the factors associated to safety behavior among workers in the ceramic factory in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. Data collection was conducted by using a questionnaire among 35 workers. Descriptive statistic was performed including frequency, percentage, mean and standard deviation. The chi-square test was used to study factors associated to safety behavior. Results of this study showed that the majority of the population was male, 51.4%, with a mean age of 36.31 ± 10.24 years. Most of the employees had a good level of safety attitude (48.6%), and had a high level of safety knowledge (65.7%) and had a moderate level of safety behavior (51.4%). The results found that safety attitude and safety knowledge were statistically correlated with safety behavior at P-value of 0.026 and 0.000, respectively.

Keywords: Safety behavior, Workers, Ceramic factory

บทนำ

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมเซรามิกในประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยมาตั้งแต่ในอดีต เนื่องจากมีการใช้วัตถุดิบในประเทศเป็นหลักที่กระจายอยู่ทั้ง จังหวัด เชียงราย ลำปาง สิงห์บุรี สระบุรี ระนอง นราธิวาส เป็นต้น อุตสาหกรรมเซรามิกยังเป็นผู้ผลิตที่เป็นแหล่งจ้างงานและสร้างรายได้ให้กับเศรษฐกิจไทยมาอย่างยาวนานเนื่องจากในกระบวนการผลิตจะใช้วัตถุดิบภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ และมีการจ้างแรงงานเป็นจำนวนมากจึงเป็นอุตสาหกรรมที่กระจายรายได้สู่คนในท้องถิ่น อุตสาหกรรมเซรามิกไทยส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่ภาคเหนือของประเทศไทยและเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานรองรับอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมไฟฟ้า อุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภค และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น เซรามิกของไทยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ เครื่องสุขภัณฑ์ กระเบื้อง เครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร ของชำร่วยและเครื่องประดับ และลูกถ้วยไฟฟ้า (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2564) จะเห็นได้ว่าภาคอุตสาหกรรมเซรามิกและการส่งออกถือว่ามีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจากข้อมูลสถิติจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตในการประกอบกิจการจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมในปี 2563 - 2564 ทำให้เห็นถึงการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2565) และยังคงแสดงให้เห็นถึง

เห็นถึงการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมจึงทำให้มีความต้องการทั้งในด้านเงินลงทุน เครื่องจักร รวมถึงกำลังคนเพื่อเข้ามาสนับสนุนการขับเคลื่อนธุรกิจภาคอุตสาหกรรม และจากความต้องการด้านแรงงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมมีความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายหรือประสบอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น จากการศึกษาปัจจัยคุกคามสุขภาพการทำงานและภาวะสุขภาพตามความเสี่ยงของคนงานโรงงานเซรามิกขนาดใหญ่ ในจังหวัดลำปาง พบว่าปัจจัยคุกคามสุขภาพด้านเคมีคือฝุ่น ดินหรือทรายร้อยละ 68.28 ปัจจัยคุกคามสุขภาพด้าน การยศาสตร์คือ การบิดเอี้ยวตัวและท่าทางการทำงานซ้ำๆ ในสัดส่วนที่เท่ากัน ร้อยละ 66.16 ปัจจัยคุกคาม สุขภาพด้านกายภาพ คือ ความร้อนจากเตาเผา ร้อยละ 52.57 ส่วนสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย คือ การทำงานกับอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่มีความคม พบร้อยละ 22.66 (เรียงสอน สุวรรณ, ภารดี นานาศิลป์ และธานี แก้วธรรมานุกุล, 2559) จะเห็นได้ว่าพนักงานโรงงานเซรามิกมีโอกาสสัมผัสกับอันตรายและอุบัติเหตุจากหลายสาเหตุ ดังนั้น การส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัยให้เป็นส่วนหนึ่งของพื้นฐานในการปฏิบัติงาน ย่อมส่งผลให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโรงงานแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีสมมติฐานการวิจัยประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ทักษะด้านความปลอดภัย ความรู้ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโรงงานเซรามิกแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Descriptive Study) โดยดำเนินการศึกษาวิจัยในประชากรที่เป็นพนักงานโรงงานเซรามิกแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกประกอบด้วย เป็นพนักงานประจำ และเป็นผู้ให้ความยินยอมในการเข้าร่วมโครงการวิจัย ทั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาในประชากรพนักงานโรงงานเซรามิกแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทุกคน จำนวนรวมทั้งสิ้น 35 คน

เครื่องมือดำเนินการวิจัย คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งทำการพัฒนาขึ้นมา ประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลด้านลักษณะการปฏิบัติงาน ทักษะด้านความปลอดภัย

ความรู้ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และแบบสอบถามพฤติกรรมการความปลอดภัยในการทำงาน มีลักษณะของคำถามปลายปิด ที่กำหนดคำตอบไว้ให้ผู้ตอบเลือก และคำถามปลายเปิด ที่ให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้ โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพนักงานโรงงานเซรามิกแห่ง จำนวน 9 ข้อ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส โรคประจำตัว การออกกำลังกาย การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การนอนหลับพักผ่อน ประสิทธิภาพการทำงาน

ส่วนที่ 2 ทศนคติด้านความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกตอบ โดยแต่ละข้อมี 3 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลข้อมูล แบ่งคะแนนเป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำถามเชิงบวก			คำถามเชิงลบ		
เห็นด้วย	3	คะแนน	เห็นด้วย	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	2	คะแนน	ไม่แน่ใจ	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	1	คะแนน	ไม่เห็นด้วย	3	คะแนน

การแปลผลคะแนน

การพิจารณาทัศนคติด้านความปลอดภัยโดยแบ่งคะแนนเฉลี่ยเป็น 3 ระดับ โดยคำนวณช่วงพิสัย ใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{45 - 15}{3} \\ &= 10 \end{aligned}$$

การแปลผล

คะแนน	36 – 45	หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับดี
คะแนน	26 – 35	หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน	15 – 25	หมายถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับไม่ดี

ส่วนที่ 3 ความรู้ด้านความปลอดภัย ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกตอบ โดยแต่ละข้อมี 2 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลข้อมูล แบ่งคะแนนเป็น 2 ระดับ คือ ใช่ ไม่ใช่ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำถามเชิงบวก	ตอบ	ใช่	ได้	1	คะแนน
	ตอบ	ไม่ใช่	ได้	0	คะแนน
คำถามเชิงลบ	ตอบ	ใช่	ได้	0	คะแนน
	ตอบ	ไม่ใช่	ได้	1	คะแนน

การแปลผลคะแนน

การพิจารณาการรับรู้ด้านการจัดการความปลอดภัยโดยแบ่งคะแนนเฉลี่ยเป็น 2 ระดับ โดยคำนวณช่วงพิสัยใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{15 - 0}{2} \\ &= 7.5 \approx 8 \end{aligned}$$

การแปลผล

คะแนน 9 - 15 คะแนนขึ้นไปมีความรู้ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก

คะแนน 0 - 8 คะแนน มีความรู้ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับน้อย

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกตอบ โดยแต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก จำนวน 25 ข้อ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลข้อมูล แบ่งคะแนนเป็น 3 ระดับ คือสูง ปานกลาง ต่ำ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำถามเชิงบวก	ปฏิบัติทุกวัน	3	คะแนน
	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	2	คะแนน
	ปฏิบัตินานๆครั้ง	1	คะแนน
	ไม่เคยปฏิบัติเลย	0	คะแนน
คำถามเชิงลบ	ปฏิบัติทุกวัน	0	คะแนน
	ปฏิบัติบ่อยครั้ง	1	คะแนน
	ปฏิบัตินานๆครั้ง	2	คะแนน
	ไม่เคยปฏิบัติเลย	3	คะแนน

การแปลผลคะแนน

การพิจารณาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน โดยแบ่งคะแนนเฉลี่ยเป็น 3 ระดับ โดยคำนวณช่วงพิสัยใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{75 - 0}{3} \\ &= 25 \end{aligned}$$

การแปลผล

คะแนน	52 – 75	หมายถึง มีพฤติกรรมการความปลอดภัยระดับสูง
คะแนน	26 – 51	หมายถึง มีพฤติกรรมการความปลอดภัยระดับปานกลาง
คะแนน	0 - 25	หมายถึง มีพฤติกรรมการความปลอดภัยระดับต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัยฉบับดังกล่าวนี้ ได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาโครงสร้างแบบสอบถาม ความตรงของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ (Content Validity) เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งผลการตรวจสอบพบว่าแบบสอบถามทุกข้อผ่านเกณฑ์การพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1 ซึ่งหมายถึงแบบสอบถามทุกข้อผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวิจัย ที่ผ่านความเห็นชอบของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานแห่งหนึ่งในนิคมอุตสาหกรรมนวนคร อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจะไม่ถูกนำมาศึกษาในขั้นตอนรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำไปคำนวณหาค่าความสอดคล้อง โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ครอนบาค (Alpha's Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น พบว่าแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.817

การวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลบนฐานของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยคณะผู้วิจัยได้ทำการชี้แจง อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยก่อนดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตสามารถตัดสินใจได้โดยอิสระว่าจะสมัครใจเป็นกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ คณะผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงเพิ่มเติมว่าข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวมไม่ปรากฏข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำให้เกิดผลกระทบต่อการใช้ชีวิต

สถิติการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุดและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ สถิติทดสอบ Chi-Square เป็นสถิติที่ใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ < 0.05

ผลและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional descriptive study) เพื่อศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโรงงานเซรามิกแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับพนักงานโรงงานเซรามิกแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 35 คน โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ข้อมูลของพนักงานโรงงานเซรามิก ทศนคติด้านความปลอดภัย ความรู้ด้านความปลอดภัย จากนั้นนำไปหาความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคือ พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) ที่มีระดับความเชื่อมั่น 95 % และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อมูลของพนักงานโรงงานเซรามิก จากการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า พนักงานโรงงานเซรามิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.4 โดยมีอายุเฉลี่ย 36.31 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.24) ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.0 มีสถานภาพสมรส พนักงานโรงงานเซรามิกร้อยละ 17.1 รายงานว่ามีโรคประจำตัว โดยโรคประจำตัวที่พบมากที่สุดคือโรคความดันโลหิตสูง รองลงมาคือโรคเบาหวาน ทั้งนี้ พนักงานโรงงานเซรามิก ส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 62.9 ส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 88.6 ส่วนใหญ่ออกกำลังกาย คิดเป็นร้อยละ 51.4 ด้านการนอนหลับพักผ่อนพบว่าพนักงานโรงงานเซรามิกมีการนอนหลับพักผ่อนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 8 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 68.6 พนักงานโรงงานเซรามิกมีประสบการณ์ การทำงานเฉลี่ย 10.03 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.842) ทั้งนี้ จากศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีตัวแปรส่วนบุคคลตัวแปรใดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโรงงานเซรามิกแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (N = 35)

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมความปลอดภัย				P-value
	ระดับต่ำ-ปานกลาง		ระดับสูง		
	จำนวน (คน)	(ร้อยละ)	จำนวน (คน)	(ร้อยละ)	
เพศ					0.380
ชาย	9	25.7	9	25.7	
หญิง	11	31.4	6	17.2	
อายุ					0.064
น้อยหรือเท่ากับ 36 ปี	13	37.1	5	14.3	
มากกว่า 36 ปีขึ้นไป	7	20.0	10	28.6	

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมความปลอดภัย				P-value
	ระดับต่ำ-ปานกลาง		ระดับสูง		
	จำนวน (คน)	(ร้อยละ)	จำนวน (คน)	(ร้อยละ)	
สถานภาพ					0.224
โสด	8	22.9	2	5.7	
สมรส	10	28.6	11	31.4	
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	2	5.7	2	5.7	
โรคประจำตัว					0.698
มีโรคประจำตัว	3	8.6	3	8.6	
ไม่มีโรคประจำตัว	17	48.6	12	34.2	
การออกกำลังกาย					0.380
ออกกำลังกาย	9	25.7	9	25.7	
ไม่ออกกำลังกาย	11	31.4	6	17.2	
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					0.762
ดื่ม	13	37.1	9	25.7	
ไม่ดื่ม	7	20.0	6	17.2	
การสูบบุหรี่					0.443
สูบบุหรี่	3	8.6	1	2.8	
ไม่สูบบุหรี่	17	48.6	14	40.0	
การนอนหลับพักผ่อน					0.833
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 8 ชั่วโมงต่อวัน	14	40.0	10	28.6	
มากกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน	6	17.1	5	14.3	
ประสบการณ์การทำงาน					0.486
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	13	37.1	8	22.9	
มากกว่า 10 ปี	7	20.0	7	20.0	

*P-value < 0.05

ทัศนคติด้านความปลอดภัย

จากการศึกษาทัศนคติด้านความปลอดภัย พบว่า พนักงานโรงงานเซรามิก ส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 48.6 มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.7 และมีทัศนคติอยู่ในระดับไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 25.7

ความรู้ด้านความปลอดภัย

จากการศึกษาความรู้ด้านความปลอดภัย พบว่า พนักงานโรงงานเซรามิก ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 65.7 และมีความรู้ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 34.3 ทั้งนี้ จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

จากการศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า พนักงานโรงงานเซรามิก ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.4 พฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 42.9 และพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 5.7 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของทัศนคติด้านความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน ความรู้ด้านความปลอดภัย และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของพนักงานโรงงานเซรามิกแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (N = 35)

	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทัศนคติด้านความปลอดภัย		
ทัศนคติไม่ดี	9	25.7
ทัศนคติปานกลาง	9	25.7
ทัศนคติดี	17	48.6
ความรู้ด้านความปลอดภัย		
ความรู้น้อย	12	34.3
ความรู้มาก	23	65.7
พฤติกรรมความปลอดภัย		
พฤติกรรมความปลอดภัยต่ำ	2	5.7
พฤติกรรมความปลอดภัยปานกลาง	18	51.4
พฤติกรรมความปลอดภัยสูง	15	42.9

ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติด้านความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน และความรู้ด้านความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติด้านความปลอดภัย ความรู้ด้านความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโรงงานเซรามิกแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (N = 35)

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมความปลอดภัย				P-value
	ระดับต่ำ-ปานกลาง		ระดับสูง		
	จำนวน (คน)	(ร้อยละ)	จำนวน (คน)	(ร้อยละ)	
ทัศนคติด้านความปลอดภัย					0.026
ทัศนคติไม่ดี	8	22.9	1	2.8	
ทัศนคติด้านปานกลาง-ดี	12	34.3	14	40.0	
ความรู้ด้านความปลอดภัย					0.000
ความรู้น้อย	12	34.3	0	0.0	
ความรู้มาก	8	22.9	15	42.9	

*P-value < 0.05

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโรงงานเซรามิกแห่งหนึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าปัจจัยทัศนคติด้านความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (P-value = 0.026) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับการศึกษาของอภิชา ครุฑาโรจน์และคณะ (2561) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงของคณงานก่อสร้างรถไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานคร และการศึกษาของ พรนิภา บริบูรณ์สุขศรี และณัฐ จันท์ครบ (2561) ทำการศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานสายงานฝ่ายผลิต กรณีศึกษาอุตสาหกรรมการผลิตขวดแก้ว เนื่องจากทัศนคติที่ดีย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยที่เหมาะสม

ความรู้ด้านความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (P-value = 0.000) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับการศึกษาของ พรนิภา บริบูรณ์สุขศรี และณัฐ จันท์ครบ (2561) ทำการศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานสายงานฝ่ายผลิต กรณีศึกษาอุตสาหกรรมการผลิตขวดแก้ว ซึ่งมีลักษณะการปฏิบัติงานที่ใกล้เคียงกันกับการปฏิบัติงานของพนักงานโรงงานเซรามิก กล่าวคือต้องมีการรับสัมผัสกับสิ่งคุกคามทั้งฝุ่นจากวัตถุดิบการผลิตแก้วและเซรามิก รวมทั้งต้องสัมผัสกับความร้อนจากการทำงานกับเตาอบหรือเตาเผาเช่นเดียวกัน และการมีความรู้ด้านความปลอดภัยย่อมส่งผลให้การความเข้าใจ การเล็งเห็นถึงการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ควรกระทำหรือพฤติกรรมที่ควรหลีกเลี่ยง อันจะส่งผลต่อพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานที่เหมาะสมเช่นเดียวกัน

ปีที่ 3 ฉบับที่ 4

วารสารวิจัยและนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ทั้งนี้ ทางผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้หรือจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักให้แก่พนักงาน เพื่อสร้างความตระหนักและส่งเสริมให้พนักงานเกิดพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานเพิ่มมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2565). *สถิติโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ขยาย*

กิจการและเลิกกิจการ ในรอบปี 2563 - 2573. สืบค้นจาก <https://www.diw.go.th/webdiw/static-fac/>

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2564). *ศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์*. สืบค้นจาก

<https://cim.dip.go.th/th/news/category/2016-10-18-03-36-01>

พรนิภา บริบูรณ์สุขศรี และณัฐ จันท์ครบ. (2561). การศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานสายงานฝ่ายผลิต กรณีศึกษาอุตสาหกรรมการผลิตขวดแก้ว.

วารสาร SAU JOURNAL OF SCIENCE & TECHNOLOGY, 4 (2), 2-15.

เรียงสอน สุวรรณ ภารดี นานาศิลป์ และธานี แก้วธรรมานุกุล. (2559). ปัจจัยคุกคามสุขภาพการทำงาน

และภาวะสุขภาพตามความเสี่ยงของคนงานโรงงานเซรามิกขนาดใหญ่ ในจังหวัดลำปาง. *พยาบาลสาร*, 43 (4), 67-78.

อภิชา ครุชาโรจน์ ศรีรัตน์ ล้อมพงษ์ นันทพร ภัทรพุทธและจิตรพรรณ ภูษาภักดีภพ. (2561) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงของคนงานก่อสร้างรถไฟฟ้าในเขต

กรุงเทพมหานคร. *วารสารความปลอดภัยและสุขภาพ*, 11 (3), 27-34.